

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Izvještaj o poslovanju Kantonalnog javnog komunalnog
preduzeća GRAS u 2020. godini**

Direktor:

Faruk Muharemović, Mr.dipl.ing.arh.

Sarajevo, juni/lipanj 2021. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Faruk Muharemović, mr.dipl.ing.arh.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA
e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

Ermina Čatić, dipl. ecc.

Šef službe za istraživanje i strateško planiranje:

Emina Kašmo , dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Vedran Krehić, dipl.ecc.

Nihada Smajić, ek.t.

Edin Trgo, ee.

S A D R Ž A J

Uvod.....	3
1. Finansijski rezultati poslovanja.....	4
1.1. Ukupni prihodi.....	6
1.2. Ukupni rashodi	9
1.3. Gubitak	13
2. Sredstva budžeta	15
3. Investicije.....	15
4. Elementi bilansa stanja	16
5. Zaposlenost i plaće.....	21
6. Izvedeni pokazatelji poslovanja	25
Rezime	28

Uvod

Prema Programu rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2020. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju KJKP GRAS, d.o.o. (u daljem tekstu).

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna, kontinuirano prati poslovanje Preduzeća i preduzima određene mjere.

Materijal je strukturiran tako da pored uvoda i rezimea sadrži: finansijske rezultate poslovanja, cijene prevoznih usluga, sredstva budžeta, investicije, elemente bilansa stanja, zaposlenost i plaće i izvedene pokazatelje.

Materijal sadrži i Aneks o pokazateljima poslovanja i izvedenim pokazateljima za KJKP GRAS i za sva javna komunalna preduzeća Kantona Sarajevo.

U Izvještaju je posebno akcentiran ostvareni finansijski rezultat-gubitak (problemi, uzroci i struktura).

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja KJKP GRAS pokazatelji su komparirani sa pokazateljima ostvarenim na kraju 2019. godine. Pored podataka za KJKP GRAS dati su podaci i za ostala kantonalna javna komunalna preduzeća (Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace) i javna komunalna preduzeća (Vodostan, Komunalac i Trnovo) u cilju cjelovitog sagledavanja njihovog poslovanja.

U pripremi Informacije korišteni su materijali KJKP GRAS-a:

- Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2020. godini
- Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2020. godine
- Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2020. godine
- Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2020. godinu)
- Godišnji izvještaj o investicijama za 2020. godinu (Obrazac INV – 01)
- Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2020. godinu
- Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
- Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme praznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
- Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
- Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja.

1. Finansijski rezultati poslovanja

U 2020. godini ekonomsko-financijska pozicija KJKP GRAS-a složena je kao i u prethodnoj godini. Naime, nastavljen je trend poslovanja u teškim uslovima i dodatnim ograničavajućim faktorima prije svega sa stanovišta finansijske nelikvidnosti (izvršenja dospjelih obaveza iz ranijeg perioda), nedovoljnog ulaganja u održavanje kapaciteta i obnovu voznog parka, što je uslovalo pad kvaliteta usluga, uspostavljanja adekvatnog tarifnog sistema, smanjenja faktora radne snage itd. Javni prevoz nije riješen sistemski, te je već duži niz godina ugrožena funkcija Preduzeća. Osnovni problem je nedovoljan nivo ostvarenih prihoda za pokriće troškova tekućeg poslovanja.

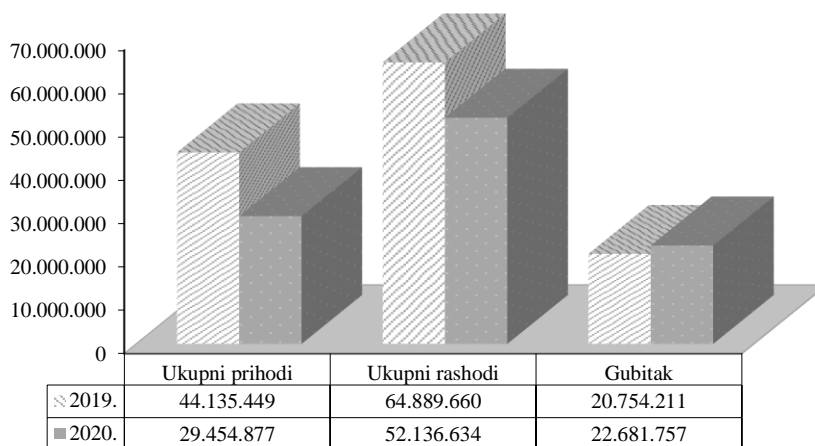
U toku 2020. godine pređeno je 6,825 miliona km što je za 25,0% manje nego u 2019. godini. Vozni park broji 272 vozne jedinice što je jednak broj vozničkih jedinica kao u 2019. godini. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 23 godine.

U 2020. godini KJKP GRAS ostvario je **ukupne prihode** u iznosu **29.454.877 KM**, što je za 33,3% manje od ostvarenih ukupnih prihoda u 2019. godini.

Ukupni rashodi u 2020. godini iznose **52.136.634 KM** te su smanjeni za 19,7%, u odnosu na ostvarene rashode u prethodnoj godini.

U 2020. godini ostvaren je **gubitak** u iznosu od **22.681.757 KM** i veći je za 9,3% u odnosu na ostvareni u 2019. godini.

Graf 1. Finansijski rezultati poslovanja KJKP GRAS

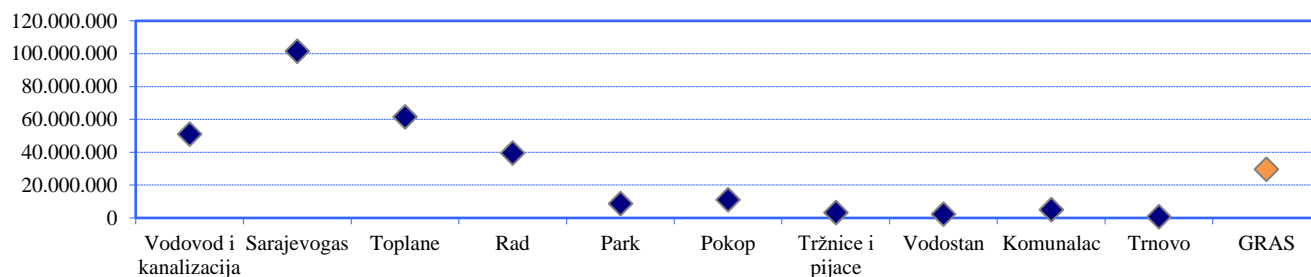

Podaci o prihodu, rashodu, gubitku i dobiti za sva javna komunalna preduzeća data su narednoj tabeli.

Tabela 1. Osnovni finansijski rezultati poslovanja KJKP i JKP u KM

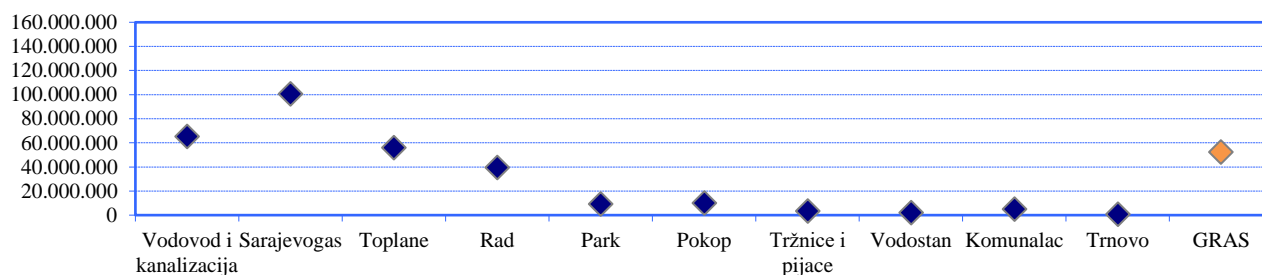
R. Br.	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks	Ukupni rashodi	Indeks	Dobit u poslovanju	Indeks	Neto dobit	Indeks	Gubitak	Indeks
				2020 2019		2020 2019		2020 2019		2020 2019		2020 2019
1.	Vodovod i kanalizacija	2020.	51.021.404	92,8	65.277.822	98,6					14.256.418	127,1
		2019.	54.961.355		66.176.535						11.215.180	
2.	Sarajevogas	2020.	101.651.755	102,3	100.591.450	102,7	1.060.305	72,3	1.060.305	72,3		
		2019.	99.396.334		97.929.803		1.466.531		1.466.531			
3.	Toplane	2020.	61.670.085	102,2	55.994.059	99,9	5.676.026	132,7	5.536.848	158,5		
		2019.	60.328.247		56.050.372		4.277.875		3.493.741			
4.	Rad	2020.	39.545.336	98,6	39.530.759	98,8	14.577	21,1	12.853	41,8		
		2019.	40.090.361		40.021.349		69.012		30.753			
5.	Park	2020.	8.753.341	89,0	9.302.383	94,8					549.042	
		2019.	9.832.598		9.817.074		15.524		15.524			
6.	Pokop	2020.	11.047.607	108,2	10.035.631	100,2	1.011.976	522,6	895.284	590,4		
		2019.	10.208.394		10.014.757		193.637		151.647			
7.	Tržnice i pijace	2020.	3.281.673	89,2	3.435.427	98,6					153.754	
		2019.	3.678.401		3.482.732		195.669		175.703			
8.	Vodostan	2020.	2.412.468	106,0	2.140.357	109,0	272.111	87,3	244.697	88,2		
		2019.	2.274.913		1.963.060		311.853		277.487			
9.	Komunalac	2020.	5.173.445	95,4	5.141.388	95,2	32.057	129,1	28.644	138,1		
		2019.	5.423.892		5.399.060		24.832		20.740			
10.	Trnovo	2020.	814.600	94,6	799.028	112,7	15.572	10,2	13.183	9,7		
		2019.	861.394		709.150		152.244		136.407			
Ukupno		2020.	285.371.714	99,4	292.248.304	100,2	8.082.624	120,5	7.791.814	135,1	14.959.214	133,4
		2019.	287.055.889		291.563.892		6.707.177		5.768.533		11.215.180	
11.	GRAS	2020.	29.454.877	66,7	52.136.634	80,3					22.681.757	109,3
		2019.	44.135.449		64.889.660						20.754.211	

Graf 2. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)

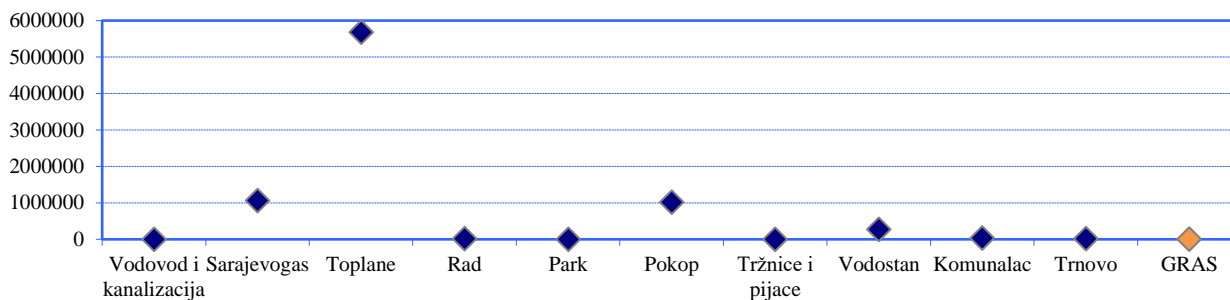

Prema visini ostvarenog ukupnog prihoda u 2020. godini KJKP GRAS ima rang 5 iza KJKP Sarajevogasa, KJKP Toplana, KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad.

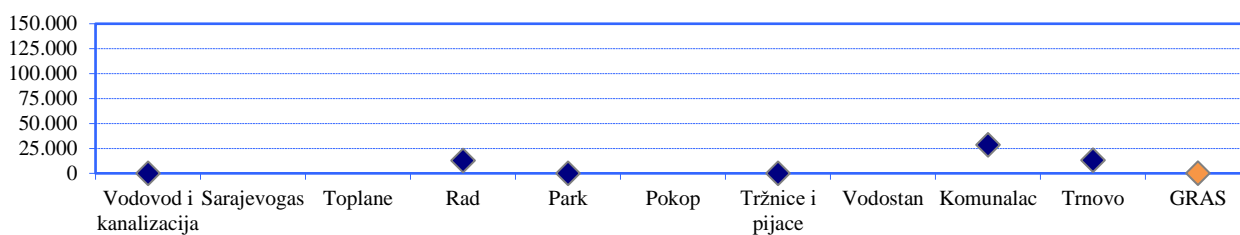
Graf 3. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)

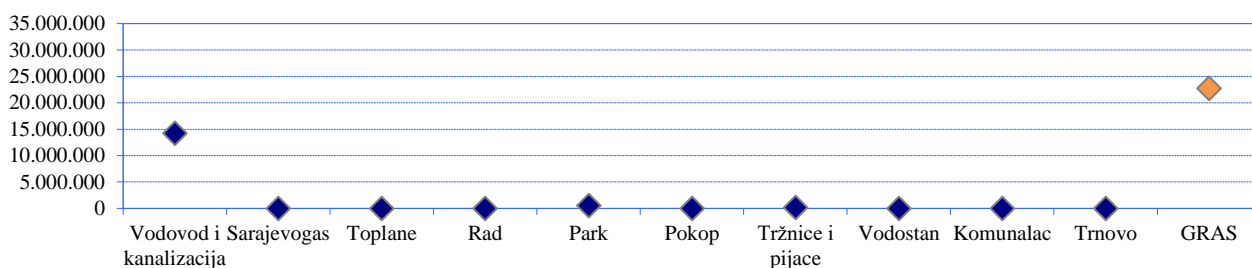
Graf 4. Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)

Graf 5. Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)

Graf 6. Gubitak KJKP-a i JKP u 2020. (u KM)

Ukupni rashodi pozicioniraju Preduzeće na rang 4 iza KJKP Sarajevogas, Vodovod i kanalizacija i Toplane. Prema visini gubitka Preduzeće je na rang 1 i ostvaruje najveće gubitke koji su skoro duplo veći od ukupnih gubitaka KJKP i JKP.

1.1. Ukupni prihodi

U 2020. godini ostvareni ukupni prihodi Preduzeća su 29.454.877 i manji su za 33,3% u odnosu na 2019. godinu. Prihod od osnovne aktivnosti je manji za 20,1% u odnosu na ostvareni u 2019. godini. U strukturi formiranja ukupnog prihoda Preduzeća u 2020. godini prihodi od osnovne aktivnosti učestvuju sa 99,0%. U prihodima od poslovnih (osnovnih) aktivnosti uključene su subvencije iz Budžeta Kantona kako je dato u Izvještaju o poslovanju Preduzeća za 2020. godinu.

Pored prihoda osnovne djelatnosti (prevoz putnika) ostvareni su i prihodi od usluga trećim licima od 786.045 KM, koji su u odnosu na 2019. godinu smanjeni za 33,1%. Ukupni prihodi od prevoza putnika sa subvencijama iznose 20.529.545 KM i manji su za 18,6% u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, prihod od pojedinačnih karata je ostvaren u iznosu od 5.111.291 KM i manji je za 42%, prihodi od mjesečnih i višemjesečnih karata koje plaćaju putnici bez subvencije ostvareni su u iznosu od 4.935.461 KM i manji su za 48,4%.

Prihodi od subvencija iznose 10.482.793 KM i povećani su za 52,9% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, učešće prihoda od pojedinačnih karata je 24,9%, prihodi od mjesečnih karata čine 22,2%, prihodi od višemjesečnih i godišnjih karata učestvuju sa 1,8%, a prihodi od subvencija čine 51,1%, što dovoljno govori o veoma nepovoljnom odnosu posebno kada se radi o mjesečnim prevoznim kartama.

Prihodi od finansiranja smanjeni su za 47,3% u odnosu na 2019. godinu, a u ukupnom prihodu Preduzeća učestvuju sa 0,1%. Ostali prihodi su smanjeni za 96,4% u odnosu na 2019. godinu, a u ukupnom prihodu Preduzeća učestvuju sa 0,9%.

KJKP Sarajevogas, KJKP Toplane, KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad ostvaruju veći prihod od KJKP GRAS-a.

Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM

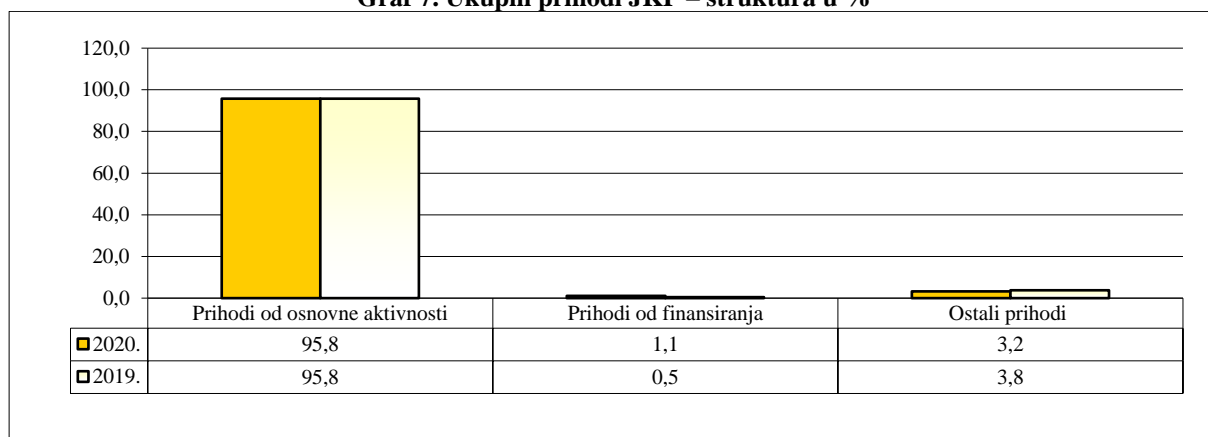
R. Br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks <u>2020</u> / 2019	Prihodi od finansiranja	Indeks <u>2020</u> / 2019	Ostali prihodi	Indeks <u>2020</u> / 2019	Ukupni prihodi	Indeks <u>2020</u> / 2019
1.	Vodovod i kanalizacija	2020.	47.390.708	93,9	664.500	83,4	2.966.196	80,9	51.021.404	92,8
		2019.	50.495.959		796.811		3.668.585		54.961.355	
2.	Sarajevogas	2020.	100.560.897	102,1	691.895	1.758,6	398.963	45,9	101.651.755	102,3
		2019.	98.488.588		39.343		868.403		99.396.334	
3.	Toplane	2020.	55.832.267	101,0	1.441.824	5.187,5	4.395.994	87,3	61.670.085	102,2
		2019.	55.263.002		27.794		5.037.451		60.328.247	
4.	Rad	2020.	38.296.584	98,9	202.889	41,2	1.045.863	120,1	39.545.336	98,6
		2019.	38.726.764		492.551		871.046		40.090.361	
5.	Park	2020.	8.692.202	89,0	272	43,6	60.867	95,1	8.753.341	89,0
		2019.	9.767.994		624		63.980		9.832.598	
6.	Pokop	2020.	11.025.443	108,3	23	191,7	22.141	89,0	11.047.607	108,2
		2019.	10.183.506		12		24.876		10.208.394	
7.	Tržnice i pijace	2020.	3.277.568	89,2		0,0	4.105	91,2	3.281.673	89,2
		2019.	3.672.741		1158		4.502		3.678.401	
8.	Vodostan	2020.	2.395.622	105,8			16.846	163,3	2.412.468	106,0
		2019.	2.264.599				10.314		2.274.913	
9.	Komunalac	2020.	5.065.154	98,6	679	141,5	107.612	37,7	5.173.445	95,4
		2019.	5.138.101		480		285.311		5.423.892	
10.	Trnovo	2020.	812.505	94,5	8	200,0	2.087	126,2	814.600	94,6
		2019.	859.736		4		1.654		861.394	
	Ukupno	2020.	273.348.950	99,4	3.002.090	220,9	9.020.674	83,2	285.371.714	99,4
		2019.	274.860.990		1.358.777		10.836.122		287.055.889	
11.	GRAS	2020.	29.156.329	79,9	24.528	52,7	274.020	3,6	29.454.877	66,7
		2019.	36.489.099		46.502		7.599.848		44.135.449	

Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %

R. Br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2020.	92,9	1,3	5,8	100,0
		2019.	91,9	1,4	6,7	100,0
2.	Sarajevogas	2020.	98,9	0,7	0,4	100,0
		2019.	99,1	0,0	0,9	100,0
3.	Toplane	2020.	90,5	2,3	7,1	100,0
		2019.	91,6	0,0	8,4	100,0
4.	Rad	2020.	96,8	0,5	2,6	100,0
		2019.	96,6	1,2	2,2	100,0
5.	Park	2020.	99,3	0,0	0,7	100,0
		2019.	99,3	0,0	0,7	100,0
6.	Pokop	2020.	99,8	0,0	0,2	100,0
		2019.	99,8	0,0	0,2	100,0
7.	Tržnice i pijace	2020.	99,9	0,0	0,1	100,0
		2019.	99,8	0,0	0,1	100,0
8.	Vodostan	2020.	99,3	0,0	0,7	100,0
		2019.	99,5	0,0	0,5	100,0
9.	Komunalac	2020.	97,9	0,0	2,1	100,0
		2019.	94,7	0,0	5,3	100,0
10.	Trnovo	2020.	99,7	0,0	0,3	100,0
		2019.	99,8	0,0	0,2	100,0
	Ukupno	2020.	95,8	1,1	3,2	100,0
		2019.	95,8	0,5	3,8	100,0
11.	GRAS	2020.	99,0	0,1	0,9	100,0
		2019.	82,7	0,1	17,2	100,0

Graf 7. Ukupni prihodi JKP – struktura u %

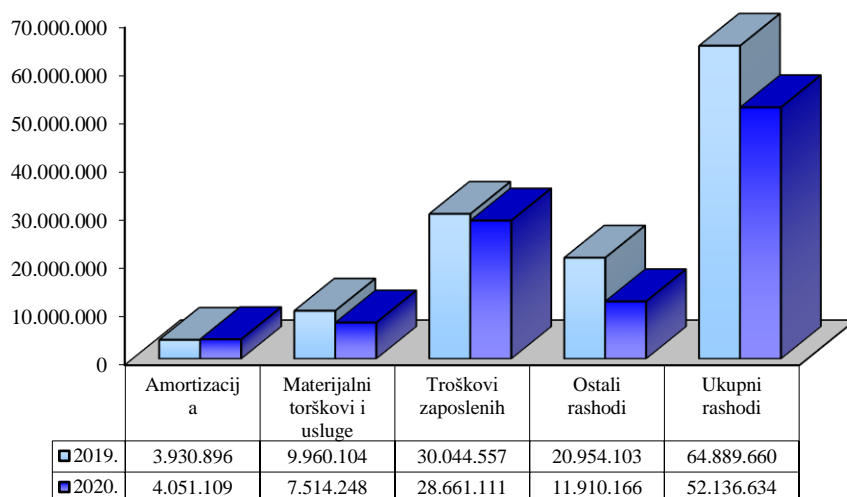

1.2. Ukupni rashodi

Ukupni rashodi Preduzeća u 2020. godini iznosili su 52.136.634 KM i u odnosu na 2019. godinu smanjeni su za 19,7%.

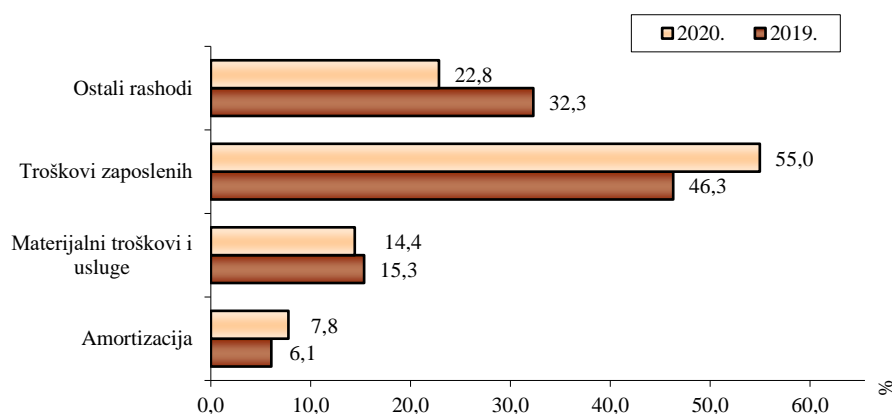
Struktura formiranja ukupnih rashoda (nominalno) Preduzeća data je na Grafu 7.

Graf 7. Struktura rashoda KJKP GRAS, u KM

U 2020. godini u strukturi formiranja ukupnih rashoda materijalni troškovi i usluge sa troškovima amortizacije učestvuju sa 22,2%, troškovi zaposlenih učestvuju sa 55,0% i svi ostali troškovi i rashodi sa 22,8%. (Graf 8.)

Graf 8. Struktura rashoda KJKP GRAS, u %

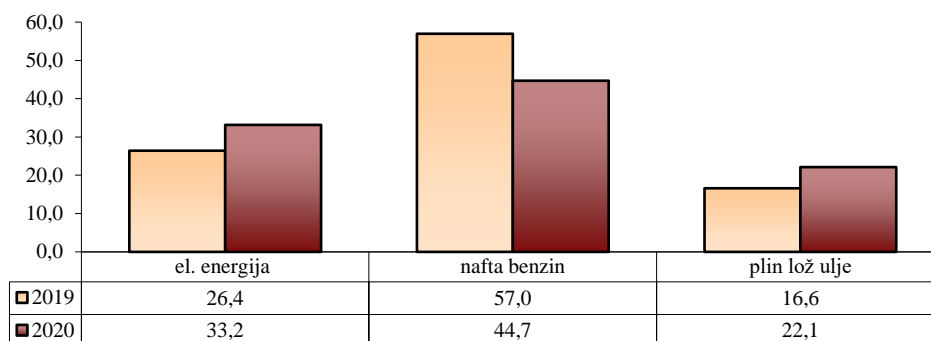

Troškovi sirovina, materijala, i rezervnih dijelova iznose 964.049 KM i manji su za 24,5% u odnosu na 2019. godinu.

Ukupni troškovi energije u 2020. godini iznose 4.917.730 KM i manji su za 31,1% u odnosu na 2019. godinu. Troškovi električne energije iznose 1.630.870 KM i smanjeni su za 13,5%, troškovi goriva, ulja i maziva iznose 2.198.180 KM i manji su za 45,9%, a troškovi plina su manji za 8,1% u odnosu na 2019. godinu, a iznose 1.088.680.

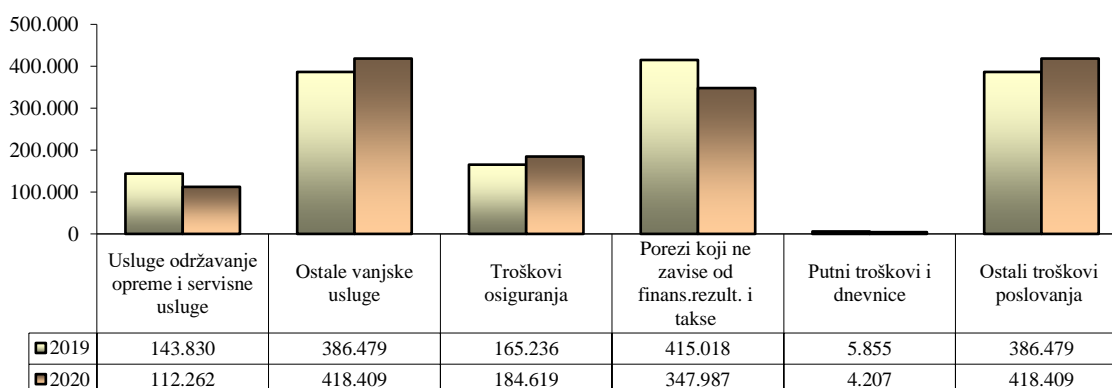
Učešće pojedinih troškova energije i vode dato je na Grafu 9.

Graf 9. Struktura troškova energije u %

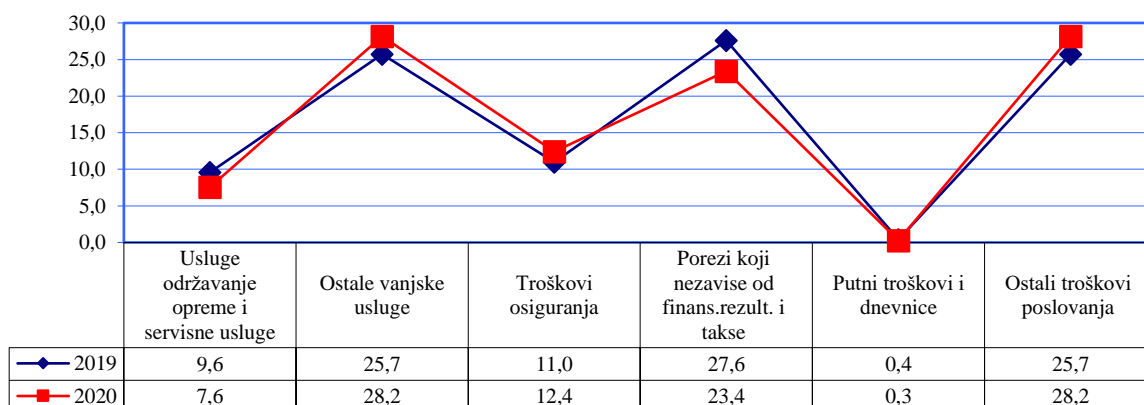

Svi ostali troškovi sa proizvodnim uslugama i neproizvodnim uslugama, porezi i drugo iznose 1.485.893 KM i smanjeni su za 1,1% u odnosu na 2019. godinu. Troškovi ovih usluga dati su na Grafu 10. Troškovi proizvodnih usluga su 144.755 KM, a nematerijalni troškovi koji obuhvataju neproizvodne usluge i druge nematerijalne troškove su 1.307.356 KM.

Graf 10. Troškovi usluga KJKP GRAS, u KM

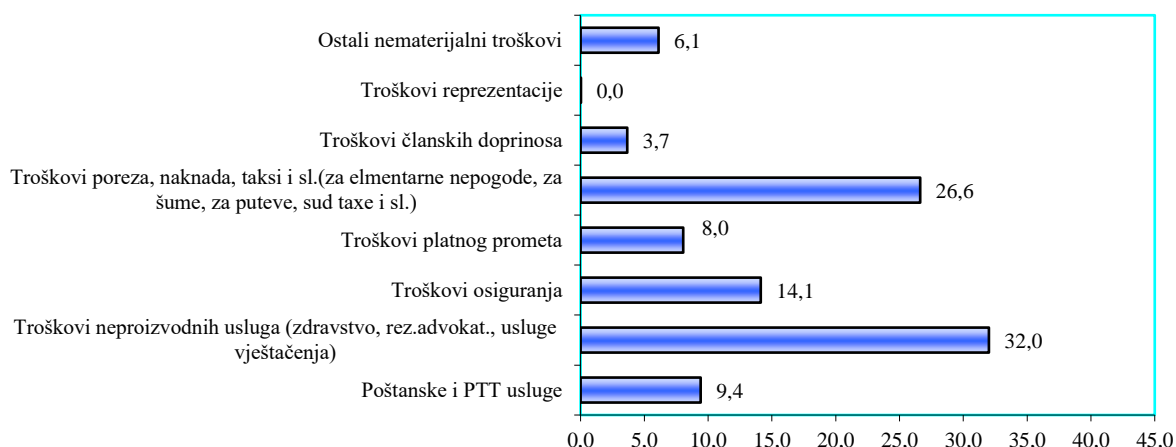

Graf 11. Struktura troškova usluga KJKP GRAS, u %

U strukturi formiranja troškova usluga, 26,6% su troškovi poreza, naknada, taksi i sl. (za elementarne nepogode, za šume, za puteve, sudske takse i sl.).

Graf 12. Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %

U 2020. godini ostvarena amortizacija iznosila je 4.051.109 i povećana je za 3,1% u odnosu na 2019. godinu. Amortizacija je obračunata po linearnoj metodi na osnovu pojedinačnog otpisa.

Ukupni troškovi zaposlenih u 2020. godini iznose 28.661.111 KM i manji su za 4,6% u odnosu 2019. godinu. Troškovi zaposlenih obuhvataju plaće i naknade neto plaća, poreze i doprinose na plaće i naknade plaća i kategoriju ostalih troškova zaposlenih.

Detaljna struktura ukupnih rashoda Preduzeća data je u Tabeli 4.

Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda

Struktura rashoda	Iznos u KM		Indeks 2020 2019	Učešće u %	
	2020	2019		2020	2019
1. Troškovi sir. mat. rez. dje.	964.049	1.277.114	75,5	1,85	1,97
2. Troškovi sitnog inventara i auto guma	180.357	200.572	89,9	0,35	0,31
3. Troškovi energije (ukupno)	4.917.730	7.132.946	68,9	9,43	10,99
el. energija	1.630.870	1.885.019	86,5	3,13	2,90
nafta-gorivo	2.198.180	4.063.001	54,1	4,22	6,26
plin-grijanje	1.088.680	1.184.926	91,9	2,09	1,83
4. Amortizacija	4.051.109	3.930.896	103,1	7,77	6,06
5. Plate i naknade plata	25.118.869	26.398.817	95,2	48,18	40,68
6. Ostali troškovi zaposlenih radnika (topl. obr., regres i dr.)	2.691.561	2.946.951	91,3	5,16	4,54
7. Izdaci za ostala materijalna prava zaposlenih Usluge održavanje kapaciteta	419.985	197.490	212,7	0,81	0,30
8. Usluge održavanje opreme i servisne usluge	112.262	143.830	78,1	0,22	0,22
9. Ostale vanjske usluge	418.409	386.479	108,3	0,80	0,60
10. Troškovi osiguranja	184.619	165.236	111,7	0,35	0,25
11. Porezi koji ne zavise od finans.rezult. i takse	347.987	415.018	83,8	0,67	0,64
12. Putni troškovi i dnevnice	4.207	5.855	71,9	0,01	0,01
13. Ostali troškovi poslovanja	418.409	386.479	108,3	0,80	0,60
14. Troškovi rezervisanja	0	3.230.907	0,0	0,00	4,98
15. Nabavna vrijednost prodane robe	7.400	10.113	73,2	0,01	0,02
16. Rashodi finansiranja	7.034.517	16.305.847	43,1	13,49	25,13
17. Ostali rashodi	4.868.249	1.407.236	345,9	9,34	2,17
Ukupni rashodi	52.136.634	64.889.660	80,3	99,24	99,46

Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP i JKP-nominalna struktura u KM

R. Br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Indeks 2020/2019	Materijalni troškovi i usluge	Indeks 2020/2019	Troškovi zaposlenih	Indeks 2020/2019	Ostali rashodi	Indeks 2020/2019	Ukupni rashodi	Indeks 2020/2019
1.	Vodovod i kanalizacija	2020.	18.723.165	99,1	16.407.667	101,2	24.279.463	96,3	5.867.527	100,5	65.277.822	98,6
		2019.	18.895.440		16.220.022		25.224.993		5.836.080		66.176.535	
2.	Sarajevogas	2020.	6.112.394	100,8	82.267.864	102,0	11.128.901	106,3	1.082.291	143,3	100.591.450	102,7
		2019.	6.061.003		80.639.728		10.473.996		755.076		97.929.803	
3.	Toplane	2020.	3.069.592	91,1	34.434.986	102,8	10.846.647	100,9	7.642.834	90,7	55.994.059	99,9
		2019.	3.369.300		33.505.361		10.748.998		8.426.713		56.050.372	
4.	Rad	2020.	2.122.280	102,1	7.703.430	80,3	24.985.320	99,2	4.719.729	149,2	39.530.759	98,8
		2019.	2.078.170		9.590.135		25.189.230		3.163.814		40.021.349	
5.	Park	2020.	285.488	117,6	1.601.423	120,4	6.974.562	113,3	440.910	21,1	9.302.383	94,8
		2019.	242.763		1.330.536		6.157.825		2.085.950		9.817.074	
6.	Pokop	2020.	1.670.389	124,3	1.513.397	106,4	6.168.502	96,0	683.343	83,0	10.035.631	100,2
		2019.	1.344.199		1.422.005		6.425.238		823.315		10.014.757	
7.	Tržnice i pijace	2020.	231.350	104,8	468.025	104,1	2.687.860	97,3	48.192	99,0	3.435.427	98,6
		2019.	220.824		449.393		2.763.819		48.696		3.482.732	
8.	Vodostan	2020.	499.607	127,3	477.787	108,2	1.040.898	97,2	122.065	210,0	2.140.357	109,0
		2019.	392.402		441.447		1.071.085		58.126		1.963.060	
9.	Komunalac	2020.	767.553	96,9	1.646.103	85,3	2.584.028	102,8	143.704	88,4	5.141.388	95,2
		2019.	791.717		1.930.881		2.513.881		162.581		5.399.060	
10.	Trnovo	2020.	29.066	112,1	248.458	100,2	516.529	118,8	4.975	757,2	799.028	112,7
		2019.	25.920		247.859		434.714		657		709.150	
	Ukupno	2020.	33.510.884	100,3	146.769.140	100,7	91.212.710	100,2	20.755.570	97,2	292.248.304	100,2
		2019.	33.421.738		145.777.367		91.003.779		21.361.008		291.563.892	
11.	GRAS	2020.	4.051.109	103,1	7.514.248	75,4	28.661.111	95,4	11.910.166	56,8	52.136.634	80,3
		2019.	3.930.896		9.960.104		30.044.557		20.954.103		64.889.660	

Struktura formiranja ukupnih rashoda javnih komunalnih preduzeća data je u Tabeli 5., a učešće pojedinih komponenti u ukupnom rashodu dato je u Tabela 6.

Tabela 6. Ukupni rashodi KJKP i JKP – struktura u %

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2020.	28,7	25,1	37,2	9,0	100,0
		2019.	28,6	24,5	38,1	8,8	100,0
2.	Sarajevogas	2020.	6,1	81,8	11,1	1,1	100,0
		2019.	6,2	82,3	10,7	0,8	100,0
3.	Toplane	2020.	5,5	61,5	19,4	13,6	100,0
		2019.	6,0	59,8	19,2	15,0	100,0
4.	Rad	2020.	5,4	19,5	63,2	11,9	100,0
		2019.	5,2	24,0	62,9	7,9	100,0
5.	Park	2020.	3,1	17,2	75,0	4,7	100,0
		2019.	2,5	13,6	62,7	21,2	100,0
6.	Pokop	2020.	16,6	15,1	61,5	6,8	100,0
		2019.	13,4	14,2	64,2	8,2	100,0
7.	Tržnice i pijace	2020.	6,7	13,6	78,2	1,4	100,0
		2019.	6,3	12,9	79,4	1,4	100,0
8.	Vodostan	2020.	23,3	22,3	48,6	5,7	100,0
		2019.	20,0	22,5	54,6	3,0	100,0
9.	Komunalac	2020.	14,9	32,0	50,3	2,8	100,0
		2019.	14,7	35,8	46,6	3,0	100,0
10.	Trnovo	2020.	3,6	31,1	64,6	0,6	100,0
		2019.	3,7	35,0	61,3	0,1	100,0
	Ukupno	2020.	11,5	50,2	31,2	7,1	100,0
		2019.	11,5	50,0	31,2	7,3	100,0
11.	GRAS	2020.	7,8	14,4	55,0	22,8	100,0
		2019.	6,1	15,3	46,3	32,3	100,0

U ukupnoj strukturi rashoda kod KJKP GRAS, dominiraju troškovi zaposlenih sa 55,0%, i veći su u odnosu na iste u KJKP i JKP za 23,8%. Struktura ostalih rashoda je 22,8% i veća je od KJKP i JKP za 15,7%, dok su materijalni troškovi i troškovi amortizacije znatno manji u odnosu na KJKP i JKP.

1.3 Gubitak

Preduzeće je u 2020. godini poslovalo s negativnim finansijskim rezultatom - gubitkom u iznosu od 22.681.757 KM, koji je veći za 1.927.546 KM ili za 9,3% u odnosu na 2019. godinu.

U strukturi gubitka tekućeg perioda, učešće od 38,8% odnosi se na gubitak od finansijskih aktivnosti – razliku finansijskih prihoda i finansijskih rashoda u iznosu od 7.009.989 KM.

Gubitak od poslovnih aktivnosti kao razlika poslovnih prihoda i poslovnih rashoda tekućeg perioda, iskazan je u iznosu od 11.077.539 KM i čini 61,2% ukupno iskazanog gubitka perioda.

U periodu 01.01.-31.12.2020. godine, u odnosu na isti period 2019. godine, evidentno je slijedeće:

- poslovni prihodi su smanjeni za 7.332.770 KM (ili za 20,1%) kao i smanjenje poslovnih rashoda u iznosu od 6.942.709 KM (ili 29,6%), ali je gubitak od poslovnih aktivnosti veći za 390.061 KM (ili za 3,6%) u odnosu na prethodnu godinu.
- u posmatranom periodu smanjen je gubitak od finansijskih aktivnosti za 9.249.356 KM (ili za 56,9%)
- u odnosu na prethodnu godinu, u 2020. godini su smanjeni finansijski rashodi za 9.271.330 KM, kao i finansijski prihodi za 21.974 KM.

Preduzeće posluje sa gubitkom počev od 2000. godine. Trend nedovoljno ostvarenih prihoda za pokriće rashoda je nastavljen u poslovanju preduzeća u narednim godinama, a sredstva osnivača za pokriće gubitka¹ nisu se obezbjeđivala redovno niti u dovoljnim iznosima te se gubitak godinama akumulirao. Od 2012. godine preduzeće je po prvi put ušlo u kapitalne gubitke (akumulirani gubitak je dostigao iznos veći od vrijednosti kapitala).

Osnivač je u period 01.01.-31.12.2020. godine, doznačio iz Budžeta sredstva za pokriće akumuliranoog gubitka u ukupnom iznosu od 21.660.000 KM. Gubitak iznad visine kapitala je sa 31.12.2020. godine dostigao iznos od 221.832.590 KM. U odnosu na isti dan prethodne godine, povećan je za 1.021.757 KM (za razliku iskazanog neto gubitka perioda, rezervisanja za tužbe radnika i iznosa sredstava uplaćenih na ime pokrića gubitka).

- Akumulirani / nepokriveni gubitak sa 31.12.2019.g.	329.125.635 KM
- Neto gubitak 2020. godine	22.681.757 KM
- Pokriće dijela gubitka u 2020. godini	21.660.000 KM
- Gubitak sa 31.12.2020. (1+2-3)	330.147.392 KM

Planovi Budžeta Kantona, godinama i značajno odstupaju od potreba i Prijedloga za Plan Budžeta koje je preduzeće dostavljalo, kao i Odluka Skupštine preduzeća o načinu pokrića gubitka, kojima se predlaže pokrivanje gubitka u novcu od strane osnivača.

Struktura ostvarenog gubitka ukazuje da gubitak od poslovne aktivnosti iznosi 11.077.539 KM, odnosno 61,2%, a finansijski gubitak 7.009.989 KM ili 38,8%, te je gubitak od redovne aktivnosti 18.087.528 KM ili 100 %. (Tabela 7).

---

¹ Pokriće gubitka u periodu 2000.-2020.godina, ukupno u iznosu od	104.798.567 KM
- na teret kapitala	19.667.093 KM
- novčanim sredstvima osnivača -zaključno sa 31.12. 2020.g. / ukupno	85.131.474 KM

Program sanacije gubitka

U 2019. godini sačinjen je Program konsolidacije poslovanja za period 2019.-2021. godina koji je usvojen od strane Vlade Kantona Sarajevo. Programom konsolidacije predviđeno je povećanje prihoda od prevoza putnika u 2019. godini za cca 10%, te dalje povećanje prihoda putnika za cca 20% u 2020. godini. Međutim, već u 2019. godini je došlo do značajnog odstupanja od predviđenog (u pogledu nabavke vozila i vraćanje korisnika koji plaćaju punu cijenu karte).

Krajem januara 2020. godine je zaključen Sporazum o privremenom utvrđivanju stvarne cijene koštanja komunalne usluge javnog linijskog prevoza putnika na području Kantona Sarajevo kojim je predviđeno povećanje cijena mjesečnih karata za subvencionirane korisnike i nezaposlena lica.

Program sanacije nije korigovan za 2020. godinu, jer se epidemiološkom situacijom usložnilo poslovanje u svim segmentima, došlo je do promjene Uprave i prekida u kontinuitetu rada Nadzornog odbora i Odbora za reviziju. Osnovna funkcija je obavljanja po preporukama Križnog štaba i direktnim nadzorom Ministarstva saobraćaja KS.

Budžetom Kantona u 2020. godini obezbjeđena je značajna finansijska podrška, međutim dugogodišnje nerješavanje problema i nagomilanih obaveza kulminiralo je krajem avgusta 2020. godine blokadom računa preduzeća (koji je od aprila 2017. godine pod ograničenim pravom raspolaganja sredstvima od strane PU FBiH).

Preduzeće je kao mogućnost izmirenja dijela obaveza, prvenstveno poreskih, očekivalo pravosnažnost tužbe protiv Kantona Sarajevo, koju je preduzeće pokrenulo u skladu sa Zakonom o komunalnim preduzećima po osnovu izgubljenog prihoda zbog niže utvrđenih cijena.

Struktura cijene usluga i prijedlog ekonomske cijene sa strukturom

Prijedlozi preduzeća u vezi cijena, dostavljani su prethodnim godinama, nisu bili prihvaćeni od strane Vlade Kantona. Cijene usluga prevoza utvrđene u 2005. godini (korekcija sa uvođenjem PDV-a, izvršena u 2006.g.) su uglavnom aktuelne cijene do kraja januara 2020. godine.

Krajem januara je zaključen Sporazum o privremenom utvrđivanju stvarne cijene koštanja komunalne usluge javnog linijskog prevoza putnika na području Kantona Sarajevo.

Tabela 7. Struktura ostvarenog gubitka

Red br.	Struktura gubitka	Iznos u KM	Učešće u %
1.	Gubitak od poslovne aktivnosti	11.077.539	61,2
2.	Gubitak od finansijske aktivnosti	7.009.989	38,8
3.	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda		
	Gubitak	18.087.528	100,0

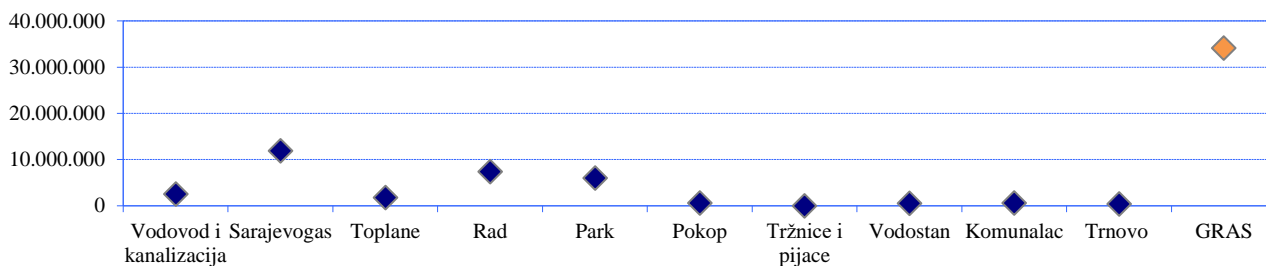
2. Sredstva budžeta

Iz sredstava Budžeta Kantona Sarajevo, ukupno je izdvojeno 34.095.220 KM. Od toga 12.264.868 KM je izdvojeno na subvencije za prevoz, 170.352 KM na vanredni linijski prevoz u periodu „stanja nesreće“ i 21.660.000 KM na pokrivanje dijela akumuliranog gubitka Gras-a.

Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks 2020/2019	Učešće budžeta u %	
		2019.	2020.	2019.	2020.		2019.	2020.
1.	Vodovod i kanalizacija	54.961.355	51.021.404	2.918.637	2.575.400	88,2	5,3	5,0
2.	Sarajevogas	99.396.334	101.651.755	2.250.000	11.887.529	528,3	2,3	11,7
3.	Toplane	60.328.247	61.670.085	1.853.800	1.798.045	97,0	3,1	2,9
4.	Rad	40.090.361	39.545.336	6.474.701	7.363.293	113,7	16,2	18,6
5.	Park	9.832.598	8.753.341	5.028.023	5.985.584	119,0	51,1	68,4
6.	Pokop	10.208.394	11.047.607	3.999.900	600.000	15,0	39,2	5,4
7.	Tržnice i pijace	3.678.401	3.281.673	0	0		0,0	0,0
8.	Vodostan	2.274.913	2.412.468	485.367	521.289	107,4	21,3	21,6
9.	Komunalac	5.423.892	5.173.445	590.000	590.000	100,0	10,9	11,4
10.	Trnovo	861.394	814.600	400.000	400.000	100,0	46,4	49,1
	Ukupno	287.055.889	285.371.714	24.000.428	31.721.140	132,2	8,4	11,1
11.	GRAS	44.135.449	29.454.877	30.115.679	34.095.220	113,2	68,2	115,8

Graf 13. Sredstva budžeta po KJKP-a u 2020.

Realizovana sredstva budžeta kod deset KJKP i JKP iznose 31.721.140 KM, a kod GRAS-a 34.095.220 KM. Ukupna realizovana sredstva Budžeta Kantona Sarajevo GRAS-u povećana su za 13,2% (3.979.541 KM) u odnosu na 2019. godinu, kao i kod ostalih KJKP i JKP, gdje su realizovana Budžetska sredstva povećana za 32,2% (7.720.712 KM) u odnosu na 2019. godinu. Učešće Budžeta Kantona Sarajevo u KJKP GRAS u 2020. godini je veće za 15,8% od iznosa ukupnih prihoda preduzeća, dok je u 2019. godini učešće budžeta bilo za 31,8% manje od iznos ukupnih prihoda KJKP GRAS.

3. Investicije

Prikaz isplata za investicije u KJKP i JKP Kantona Sarajevo, (Tabela 9).

Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM za 2020. godinu

R. br.	KJKP i JKP	Sopstvena sredstva	Kredit	Ostali izvori	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	1.143.088		104.450	1.247.538
2.	Sarajevogas	371.517		1.916.414	2.287.931
3.	Toplane	1.113.817		349.377	1.463.194
4.	Rad	1.718.303		1.192.671	2.910.974
5.	Park	535.199		10.996	546.195
6.	Pokop	871.318		2.975.306	3.846.624
7.	Tržnice i pijace	86.436		7.901	94.337
8.	Vodostan	324.364		266.628	590.992
9.	Komunalac	193.508			193.508
10.	Trnovo	50.938			50.938
	Ukupno	6.408.488		6.823.743	13.232.231
11.	Gras	44.381		2.001.003	2.045.384

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2020. godinu (Obrazac INV – 01)

Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u u KM za 2020. godinu

R. br.	KJKP i JKP	Građevinski objekti	Oprema	Ostalo	Ukupne investicije
1.	Vodovod i kanalizacija	477.184	397.927	372.427	1.247.538
2.	Sarajevogas	14.229	2.076.028	197.674	2.287.931
3.	Toplane	137.680	1.325.514		1.463.194
4.	Rad	1.013.803	281.684	1.615.487	2.910.974
5.	Park	50.955	480.770	14.470	546.195
6.	Pokop	3.802.958	43.666		3.846.624
7.	Tržnice i pijace	74.135	14.302	5.900	94.337
8.	Vodostan	434.426	156.566		590.992
9.	Komunalac	109.767	27.841	55.900	193.508
10.	Trnovo		50.938		50.938
	Ukupno	6.115.137	4.855.236	2.261.858	13.232.231
11.	GRAS		2.018.115	27.269	2.045.384

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2020. godinu (Obrazac INV – 01)

Prikaz ostvarenih investicija u KJKP i JKP Kantona Sarajevo, (Tabela 10).

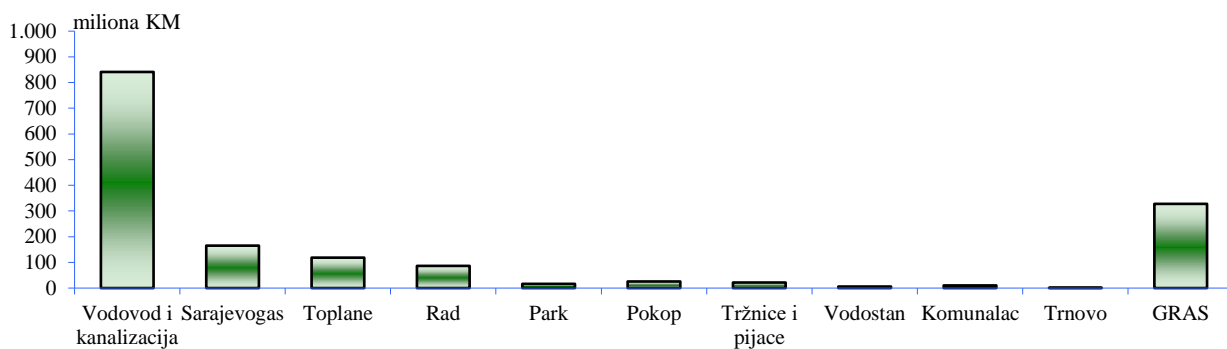
4. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2020. godine iznose 327.769.755 KM, što je manje za 0,4% u odnosu na 31.12.2019. godinu.

Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP i JKP –aktiva u KM

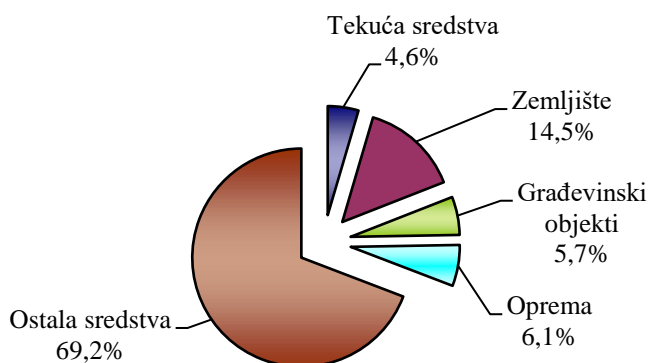
R. br	KJKP i JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2020.	17.869.459	21.049.675	514.837.574	7.680.195	279.814.611	841.251.514
		31.12.2019.	17.059.875	21.049.675	531.636.477	8.871.687	271.916.209	850.533.923
2.	Sarajevogas	31.12.2020.	32.779.872	1.459.929	33.180.488	10.811.058	86.959.574	165.190.921
		31.12.2019.	33.838.884	1.556.377	35.659.725	11.624.622	88.328.255	171.007.863
3.	Toplane	31.12.2020.	27.892.234	4.114.243	5.850.309	9.886.929	70.695.661	118.439.376
		31.12.2019.	26.501.147	4.114.243	6.681.792	10.484.145	76.687.746	124.469.073
4.	Rad	31.12.2020.	23.420.376	5.168.838	2.849.017	7.267.862	47.650.938	86.357.031
		31.12.2019.	24.937.650	4.173.495	2.969.917	8.736.718	21.367.412	62.185.192
5.	Park	31.12.2020.	3.581.827	8.701.603	2.801.100	607.666	711.265	16.403.461
		31.12.2019.	3.669.506	8.701.603	2.757.954	546.344	555.174	16.230.581
6.	Pokop	31.12.2020.	3.004.623	2.369.977	15.126.520	606.085	4.524.734	25.631.939
		31.12.2019.	2.552.977	1.181.137	14.849.847	746.915	3.696.488	23.027.364
7.	Tržnice i pijace	31.12.2020.	1.785.292	7.135.950	9.258.867	346.162	3.091.501	21.617.772
		31.12.2019.	1.766.854	7.135.950	9.324.202	423.220	3.039.553	21.689.779
8.	Vodostan	31.12.2020.	1.810.838	417.563	3.153.673	492.024	91.826	5.965.924
		31.12.2019.	1.654.730	417.563	3.115.299	439.148	188.547	5.815.287
9.	Komunalac	31.12.2020.	2.518.226	281.815	6.265.634	581.360	629.906	10.276.941
		31.12.2019.	2.056.647	281.815	6.788.592	801.404	470.430	10.398.888
10.	Trnovo	31.12.2020.	492.145			139.427	221	631.793
		31.12.2019.	485.816			117.264	512	603.592
	Ukupno	31.12.2020.	115.154.892	50.699.593	593.323.182	38.418.768	494.170.237	1.291.766.672
		31.12.2019.	114.524.086	48.611.858	613.783.805	42.791.467	466.250.326	1.285.961.542
11.	GRAS	31.12.2020.	14.933.562	47.519.230	18.567.896	19.963.090	226.785.977	327.769.755
		31.12.2019.	14.611.439	47.519.230	19.494.088	21.026.833	226.434.211	329.085.801

Graf 15. Ukupna imovina KJKP u 2020. u (million)

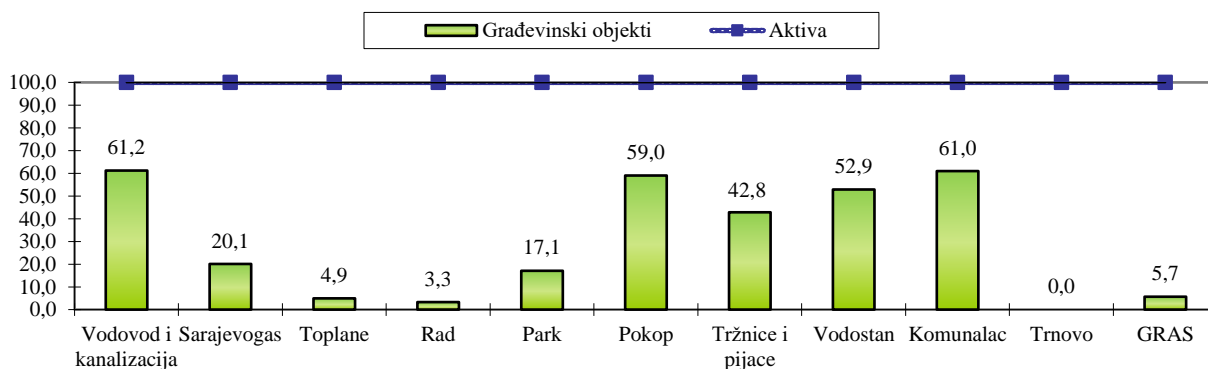
U poređenju sa ukupnim poslovnim sredstvima drugih javnih komunalnih preduzeća, KJKP GRAS ima rang 2 (iza Vodovoda i kanalizacije).

Graf 16. Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2020.

Na kraju 2020. godine Preduzeće je raspolagalo sa 14,9 miliona KM tekućih sredstava, 47,5 miliona KM vrijednosti zemljišta, 18,6 miliona KM vrijednosti građevinskih objekata, te opreme u vrijednosti od skoro 20 milion KM.

Graf 17. Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2020. (%)

Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2019. i 31.12.2020.-struktura poslovnih sredstava u %

R. Broj	KJKP i JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2020.	2,1	2,5	61,2	0,9	33,3	100,0
		31.12.2019.	2,0	2,5	62,5	1,0	32,0	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2020.	19,8	0,9	20,1	6,5	52,6	100,0
		31.12.2019.	19,8	0,9	20,9	6,8	51,7	100,0
3.	Toplane	31.12.2020.	23,5	3,5	4,9	8,3	59,7	100,0
		31.12.2019.	21,3	3,3	5,4	8,4	61,6	100,0
4.	Rad	31.12.2020.	27,1	6,0	3,3	8,4	55,2	100,0
		31.12.2019.	40,1	6,7	4,8	14,0	34,4	100,0
5.	Park	31.12.2020.	21,8	53,0	17,1	3,7	4,3	100,0
		31.12.2019.	22,6	53,6	17,0	3,4	3,4	100,0
6.	Pokop	31.12.2020.	11,7	9,2	59,0	2,4	17,7	100,0
		31.12.2019.	11,1	5,1	64,5	3,2	16,1	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2020.	8,3	33,0	42,8	1,6	14,3	100,0
		31.12.2019.	8,1	32,9	43,0	2,0	14,0	100,0
8.	Vodostan	31.12.2020.	30,4	7,0	52,9	8,2	1,5	100,0
		31.12.2019.	28,5	7,2	53,6	7,6	3,2	100,0
9.	Komunalac	31.12.2020.	24,5	2,7	61,0	5,7	6,1	100,0
		31.12.2019.	19,8	2,7	65,3	7,7	4,5	100,0
10.	Trnovo	31.12.2020.	77,9	0,0	0,0	22,1	0,0	100,0
		31.12.2019.	80,5	0,0	0,0	19,4	0,1	100,0
Ukupno		31.12.2020.	8,9	3,9	45,9	3,0	38,3	100,0
		31.12.2019.	8,9	3,8	47,7	3,3	36,3	100,0
11.	GRAS	31.12.2020.	4,6	14,5	5,7	6,1	69,2	100,0
		31.12.2019.	4,4	14,4	5,9	6,4	68,8	100,0

Vrijednost tekućih sredstava veća su u odnosu na prethodnu godinu za 0,2%, vrijednost opreme manja za 0,3%, vrijednost građevinskih objekata manja je za 0,2%, dok su ostala sredstva veća za 0,4%.

Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a –indeksi 2020/2019

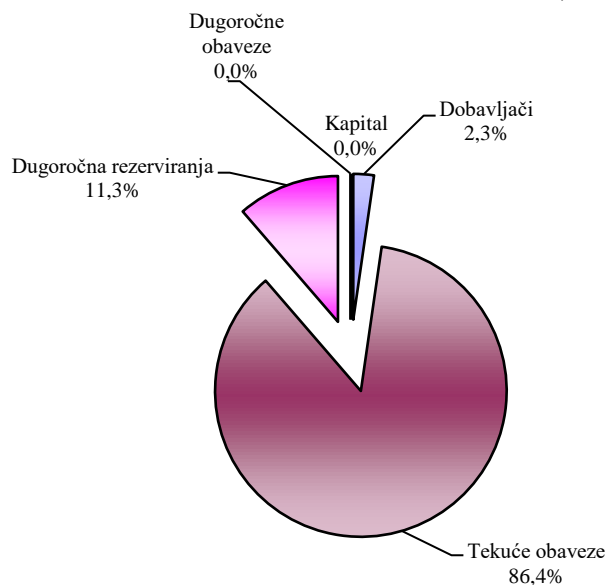
R. br	KJKP i JKP	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
			Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,05	1,00	0,97	0,87	1,03	0,99
2.	Sarajevogas	0,97	0,94	0,93	0,93	0,98	0,97
3.	Toplane	1,05	1,00	0,88	0,94	0,92	0,95
4.	Rad	0,94	1,24	0,96	0,83	2,23	1,39
5.	Park	0,98	1,00	1,02	1,11	1,28	1,01
6.	Pokop	1,18	2,01	1,02	0,81	1,22	1,11
7.	Tržnice i pijace	1,01	1,00	0,99	0,82	1,02	1,00
8.	Vodostan	1,09	1,00	1,01	1,12	0,49	1,03
9.	Komunalac	1,22	1,00	0,92	0,73	1,34	0,99
10.	Trnovo	1,01			1,19	0,43	1,05
Ukupno		1,01	1,04	0,97	0,90	1,06	1,00
11.	GRAS	1,02	1,00	0,95	0,95	1,00	1,00

Vrijednost izvora sredstava Preduzeća na dan 31.12.2020. iznosi 327.769.755 KM.

Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a-izvori sredstava u KM

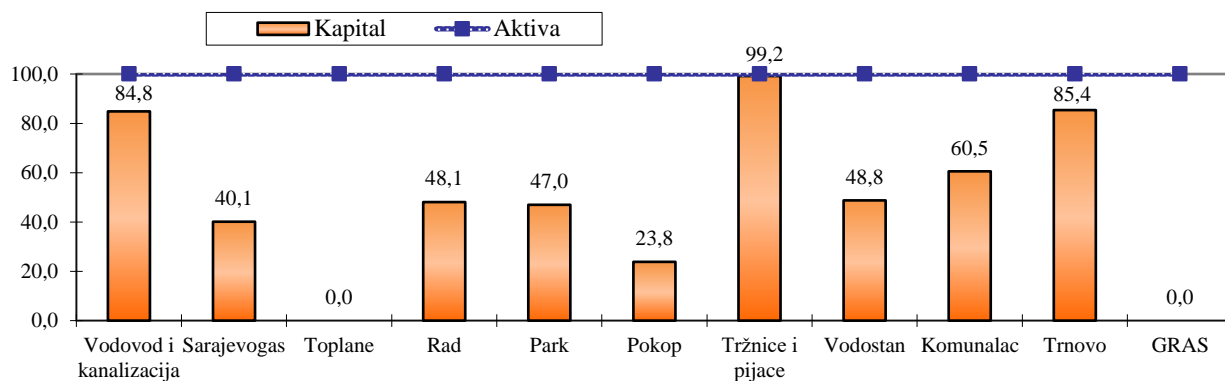
R. br.	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročne razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2020.	5.673.390	10.161.710	103.078.251	8.565.590	713.772.573	841.251.514
		31.12.2019.	6.308.840	11.710.828	104.485.264		728.028.991	850.533.923
2.	Sarajevogas	31.12.2020.	15.674.282	6.158.409	25.648.665	51.453.878	66.255.687	165.190.921
		31.12.2019.	17.962.276	5.422.009	26.791.247	55.636.949	65.195.382	171.007.863
3.	Toplane	31.12.2020.	6.986.835	6.497.691	5.761.691	99.193.159		118.439.376
		31.12.2019.	7.147.318	5.402.242	6.041.751	105.877.762		124.469.073
4.	Rad	31.12.2020.	1.893.027	32.323.000	6.029.680	4.598.426	41.512.898	86.357.031
		31.12.2019.	2.950.156	5.490.657	7.058.153	5.183.197	41.503.029	62.185.192
5.	Park	31.12.2020.	473.428	3.416.106	4.809.681		7.704.246	16.403.461
		31.12.2019.	345.459	3.450.222	4.181.613		8.253.287	16.230.581
6.	Pokop	31.12.2020.	548.070	1.560.484	17.108.339	307.161	6.107.885	25.631.939
		31.12.2019.	453.049	1.412.613	15.224.092	725.009	5.212.601	23.027.364
7.	Tržnice i pijace	31.12.2020.	123.764	53.644			21.440.364	21.617.772
		31.12.2019.	67.104	28.557			21.594.118	21.689.779
8.	Vodostan	31.12.2020.	14.092	248.693	2.794.581		2.908.558	5.965.924
		31.12.2019.	32.645	292.154	2.878.068		2.612.420	5.815.287
9.	Komunalac	31.12.2020.		316.498	3.739.130		6.221.313	10.276.941
		31.12.2019.		429.914	3.775.305		6.193.669	10.398.888
10.	Trnovo	31.12.2020.	48.877	43.530			539.386	631.793
		31.12.2019.	7.493	69.896			526.203	603.592
	Ukupno	31.12.2020.	31.435.765	60.779.765	168.970.018	164.118.214	866.462.910	1.291.766.672
		31.12.2019.	35.274.340	33.709.092	170.435.493	167.422.917	879.119.700	1.285.961.542
11.	GRAS	31.12.2020.	7.480.237	283.136.947	37.152.571			327.769.755
		31.12.2019.	4.556.411	285.424.794	39.104.596			329.085.801

Graf.18. Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2020.

Najveći dio izvora sredstava KJKP GRAS čine tekuće obaveze sa 86,4% ili preko 283 miliona KM. Kod ostalih kantonalnih javnih komunalnih preduzeća kapital je dominantan u izvorima sredstva, dok je u GRAS-u i Toplanama kapital u potpunosti obezvrjeđen.

Graf 19. Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2020.

Posmatrajući ukupnu pasivu KJKP GRAS, dominantno je učešće tekućih obaveza 86,4%, dok dugoročna rezervisanja učestvuju sa 11,3%.

Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %

R. br	KJKP i JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2020.	0,7	1,2	12,3	1,0	84,8	100,0
		31.12.2019.	0,7	1,4	12,3	0,0	85,6	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2020.	9,5	3,7	15,5	31,1	40,1	100,0
		31.12.2019.	10,5	3,2	15,7	32,5	38,1	100,0
3.	Toplane	31.12.2020.	5,9	5,5	4,9	83,8	0,0	100,0
		31.12.2019.	5,7	4,3	4,9	85,1	0,0	100,0
4.	Rad	31.12.2020.	2,2	37,4	7,0	5,3	48,1	100,0
		31.12.2019.	4,7	8,8	11,4	8,3	66,7	100,0
5.	Park	31.12.2020.	2,9	20,8	29,3	0,0	47,0	100,0
		31.12.2019.	2,1	21,3	25,8	0,0	50,9	100,0
6.	Pokop	31.12.2020.	2,1	6,1	66,7	1,2	23,8	100,0
		31.12.2019.	2,0	6,1	66,1	3,1	22,6	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2020.	0,6	0,2	0,0	0,0	99,2	100,0
		31.12.2019.	0,3	0,1	0,0	0,0	99,6	100,0
8.	Vodostan	31.12.2020.	0,2	4,2	46,8	0,0	48,8	100,0
		31.12.2019.	0,6	5,0	49,5	0,0	44,9	100,0
9.	Komunalac	31.12.2020.	0,0	3,1	36,4	0,0	60,5	100,0
		31.12.2019.	0,0	4,1	36,3	0,0	59,6	100,0
10.	Trnovo	31.12.2020.	7,7	6,9	0,0	0,0	85,4	100,0
		31.12.2019.	1,2	11,6	0,0	0,0	87,2	100,0
	Ukupno	31.12.2020.	2,4	4,7	13,1	12,7	67,1	100,0
		31.12.2019.	2,7	2,6	13,3	13,0	68,4	100,0
11.	GRAS	31.12.2020.	2,3	86,4	11,3	0,0	0,0	100,0
		31.12.2019.	1,4	86,7	11,9	0,0	0,0	100,0

Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2020/2019.

R. br	KJKP i JKP	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Akumulacioni gubitak	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	0,90	0,87	0,99		0,98	0,99	0,99
2.	Sarajevogas	0,87	1,14	0,96	0,92	1,02	0,97	0,97
3.	Toplane	0,98	1,20	0,95	0,94		0,95	0,95
4.	Rad	0,64	5,89	0,85	0,89	1,00	1,39	1,39
5.	Park	1,37	0,99	1,15		0,93	1,01	1,01
6.	Pokop	1,21	1,10	1,12	0,42	1,17	1,11	1,11
7.	Tržnice i pijace	1,84	1,88			0,99	1,00	1,00
8.	Vodostan	0,43	0,85	0,97		1,11	1,03	1,03
9.	Komunalac		0,74	0,99		1,00	0,99	0,99
10.	Trnovo	6,52	0,62			1,03	1,05	1,05
	Ukupno	0,89	1,80	0,99	0,98	0,99	1,00	1,00
11.	GRAS	1,64	0,99	0,95			1,00	1,00

Ukupni izvori sredstva Preduzeća u 2020. godini su se smanjili za 0,4% u odnosu na prethodnu godinu. Dugoročna rezervisanja GRAS-a su se smanjila za 5%, a obaveze prema dobavljačima su se povećale za 64,2%.

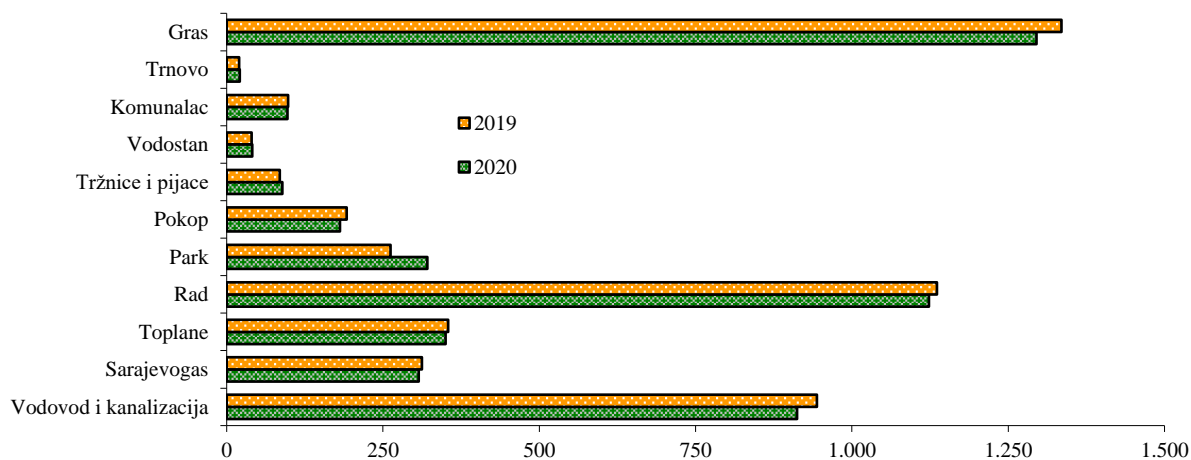
5. Zaposlenost i plaće

U periodu januar-decembar 2020. godine u KJKP GRAS bilo je zaposleno 1.295 radnika na temelju sati rada. U odnosu na prethodnu godinu broj zaposlenih se smanjio za 3,0%.

Tabela 17. Zaposlenost i plaće KJKP i JKP

R. br.	KJKP i JKP	Plaće i naknade u KM		Indeks <u>2020</u> / 2019	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks <u>2020</u> / 2019	Prosječna mjesečna plaća u KM		Indeks <u>2020</u> / 2019
		2020.	2019.		2020.	2019.		2020.	2019.	
1.	Vodovod i kanalizacija	12.214.439	12.651.355	96,5	912	944	96,6	1.116	1.117	99,9
2.	Sarajevogas	5.453.255	5.119.514	106,5	307	312	98,4	1.480	1.367	108,3
3.	Toplane	5.956.751	5.478.124	108,7	350	354	98,9	1.418	1.290	110,0
4.	Rad	12.139.203	12.393.819	97,9	1.123	1.136	98,9	901	909	99,1
5.	Park	3.379.368	2.956.425	114,3	321	262	122,5	877	940	93,3
6.	Pokop	3.044.645	3.206.909	94,9	181	192	94,3	1.402	1.392	100,7
7.	Tržnice i pijace	1.344.276	1.279.441	105,1	89	85	104,7	1.259	1.254	100,3
8.	Vodostan	463.740	495.012	93,7	41	40	102,5	943	1.031	91,4
9.	Komunalac	1.279.384	1.232.149	103,8	97	98	99,0	1.099	1.048	104,9
10.	Trnovo	238.738	198.811	120,1	21	20	105,0	947	828	114,4
	Ukupno	45.513.799	45.011.559	101,1	3.442	3.443	100,0	1.102	1.089	101,1
11.	GRAS	14.887.104	15.579.931	95,6	1.295	1.335	97,0	958	973	98,5

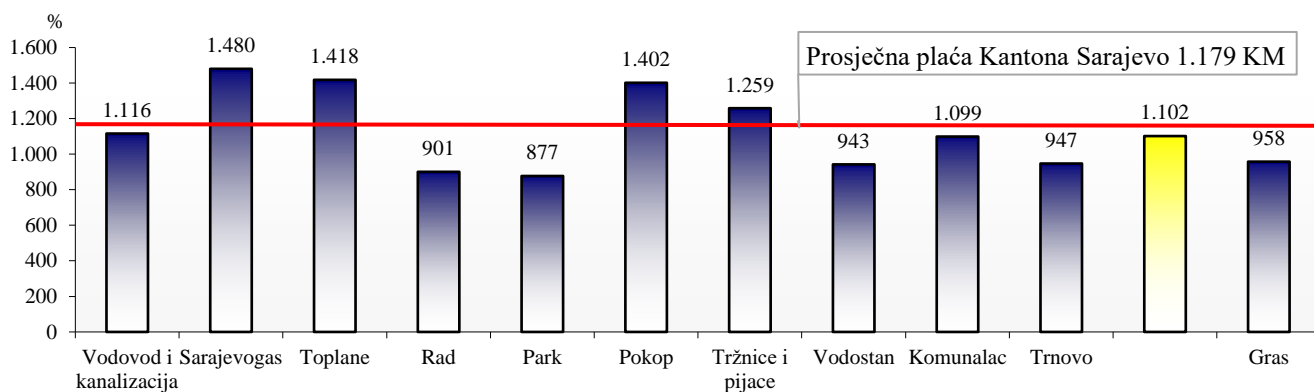
Graf 20. Broj zaposlenih na temelju sati rada

U KJKP GRAS radi oko 37,6% zaposlenih u svim javnim komunalnim preduzećima.

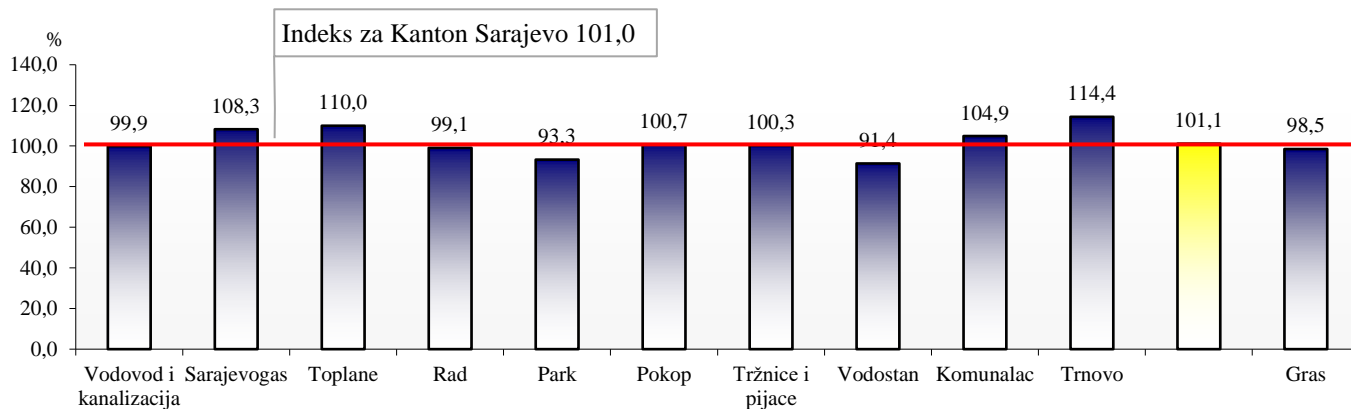
U toku 2020. godine ukupno je isplaćeno 14.887.104 KM na ime plaća i naknada, što je manje za 4,4% u odnosu na isplaćene plaće i naknade u 2019. godini.

Graf 21. Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2020.

Prosječnu plaću veću od prosjeka Kantona Sarajevo imaju komunalna preduzeća Sarajevogas za 25,6%, Toplane za 20,3%, Pokop za 18,9% i Tržnice i Pijace za 6,8%.

Graf 22. Indeks prosječnih plaća 2020/2019. u (%)

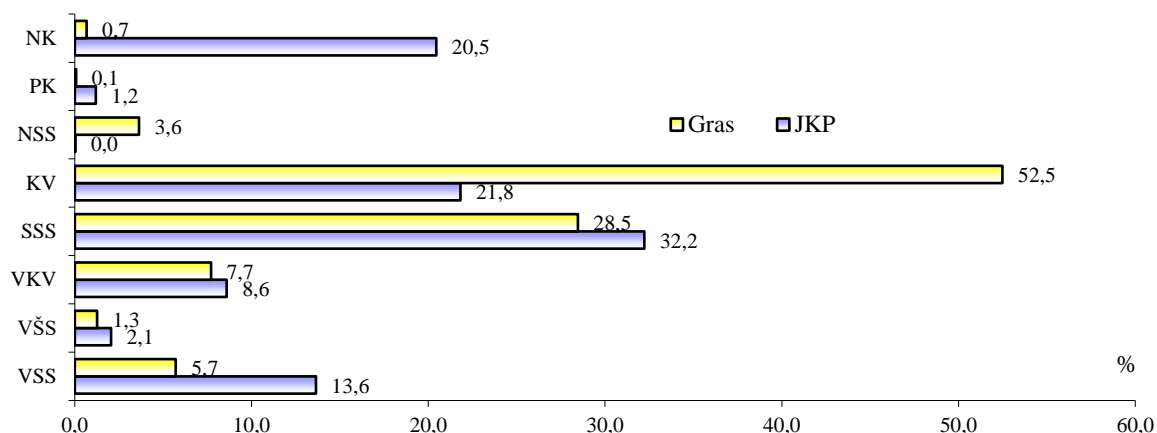
Prosječna plaća po zaposlenom radniku u toku 2020. godine iznosila je 958 KM i manja je za 1,5% u odnosu na 2019. godinu.

Na dan 31.12.2020. godine u GRAS-u je bilo zaposleno 1.349 radnika (Tabela 18.)

Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12. 2020.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	106	19	188	237	233		30	80	893
2.	Sarajevogas	92	7	45	119	29		1	6	299
3.	Toplane	83	5	27	124	108	1		6	354
4.	Rad	46	27	19	229	295		2	484	1.102
5.	Park	45	1	2	171				29	248
6.	Pokop	47	4		136	2			24	213
7.	Tržnice i pijace	16	5	1	29	8			31	90
8.	Vodostan	6	1	2	15	14			5	43
9.	Komunalac	16		5	18	37			23	99
10.	Trnovo	2			6	8		7		23
	Ukupno	459	69	289	1.084	734	1	40	688	3.364
11.	GRAS	77	17	104	384	708	49	1	9	1.349

Graf 23. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2020. u (%)

Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2020. u %

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	11,9	2,1	21,1	26,5	26,1	0,0	3,4	9,0	100,0
2.	Sarajevogas	30,8	2,3	15,1	39,8	9,7	0,0	0,3	2,0	100,0
3.	Toplane	23,4	1,4	7,6	35,0	30,5	0,3	0,0	1,7	100,0
4.	Rad	4,2	2,5	1,7	20,8	26,8	0,0	0,2	43,9	100,0
5.	Park	18,1	0,4	0,8	69,0	0,0	0,0	0,0	11,7	100,0
6.	Pokop	22,1	1,9	0,0	63,8	0,9	0,0	0,0	11,3	100,0
7.	Tržnice i pijace	17,8	5,6	1,1	32,2	8,9	0,0	0,0	34,4	100,0
8.	Vodostan	14,0	2,3	4,7	34,9	32,6	0,0	0,0	11,6	100,0
9.	Komunalac	16,2	0,0	5,1	18,2	37,4	0,0	0,0	23,2	100,0
10.	Trnovo	8,7	0,0	0,0	26,1	34,8	0,0	30,4	0,0	100,0
	Ukupno	13,6	2,1	8,6	32,2	21,8	0,0	1,2	20,5	100,0
11.	GRAS	5,7	1,3	7,7	28,5	52,5	3,6	0,1	0,7	100,0

U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih u KJKP GRAS najveće učešće ima kvalifikovana radna snaga KV, koja čini preko polovine zaposlenih 52,5%, srednja stručna sprema čini 28,5%, visoka stručna sprema učestvuje sa 5,7%, a VKV sa 7,7%.

Tabela 20. Plaće po kvalifikacionoj strukturi u 2020.godini

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjeak JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	1.758	1.545	1.305	1.162	1.080		934	884	1.140
2.	Sarajevogas	1.701	1.371	1.131	1.008	898		736	620	1.520
3.	Toplane	1.573	1.308	1.131	1.070	983	936		649	1.402
4.	Rad	1.698	1.372	1.185	973	859			695	918
5.	Park	1.552	1.167	1.167	841	841		749	749	1.136
6.	Pokop	1.540	1.420		1.158	1.055			890	1.191
7.	Tržnice i pijace	1.813	1.659	1.662	1.409	1.322			965	1.245
8.	Vodostan	1.485	1.230	1.005	932	909			779	899
9.	Komunalac	1.717		1.283	1.141	1.038			600	1.077
10.	Trnovo	1.610			893	844		756		865
	Ukupno	1.645	1.107	1.097	1.059	1.092	468	635	854	1.127
11.	GRAS	1.457	1.119	994	886	921	603	897	566	920

Prosječna plaća sa naknadama KJKP GRAS po kvalifikacionoj strukturi iznosila je 920 KM što je ispod prosjeka KJKP-a i JKP-a. Prosječna plaća bez naknada VSS u KJKP GRAS-u je niža za 11,4% od prosječne plaće VSS u ostalim preduzećima, dok je plaća SSS u KJKP GRAS-u niža za 16,3% od prosječne plaće SSS u ostalim preduzećima. Uvid u plaće KJKP GRAS dat je u Tabeli 21.

Tabela 21. Plaće bez naknade i plaće sa naknadom (prosjek) GRAS

Kvalifikacija	Prosječna plaća bez naknada	Prosječna plaća sa naknadama na bazi sati rada
VSS	1.005	1.457
VŠS	772	1.119
VKV	686	994
SSS	611	886
KV	635	921
NSS	416	603
PK	619	897
NK	391	566

KJKP GRAS je posljednji potpisnik Kolektivnog ugovora uposlenika u komunalnoj privredi KS, obzirom da se znalo da će primjena istog povećati troškove uposlenih, te da primjena neće bit moguća bez značajne podrške vlasnika preduzeća.

Kolektivni ugovor nije nikada u potpunosti primijenjen, ali je pod pritiskom Sindikata početkom 2007. godine izvršeno povećanje plaća. Zbog nepotpune primjene istog značajan broj uposlenika pokrenuo je tužbene zahtjeve.

Tabela 22. Učešće plaća i naknada u ukupnim rashodima JKP-a i KJKP-a GRAS

R. br.	KJKP i JKP	Plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019
1.	Vodovod i kanalizacija	12.214.439	12.651.355	65.277.822	66.176.535	18,7	19,1
2.	Sarajevogas	5.453.255	5.119.514	100.591.450	97.929.803	5,4	5,2
3.	Toplane	5.956.751	5.478.124	55.994.059	56.050.372	10,6	9,8
4.	Rad	12.139.203	12.393.819	39.530.759	40.021.349	30,7	31,0
5.	Park	3.379.368	2.956.425	9.302.383	9.817.074	36,3	30,1
6.	Pokop	3.044.645	3.206.909	10.035.631	10.014.757	30,3	32,0
7.	Tržnice i pijace	1.344.276	1.279.441	3.435.427	3.482.732	39,1	36,7
8.	Vodostan	463.740	495.012	2.140.357	1.963.060	21,7	25,2
9.	Komunalac	1.279.384	1.232.149	5.141.388	5.399.060	24,9	22,8
10.	Trnovo	238.738	198.811	799.028	709.150	29,9	28,0
	Ukupno	45.513.799	45.011.559	292.248.304	291.563.892	15,6	15,4
11.	GRAS	14.887.104	15.579.931	52.136.634	64.889.660	28,6	24,0

Preduzeće GRAS u poslovanju ima dodatne otežavajuće okolnosti, kao starost vozila, raznovrsnost voznog parka, stanje infrastrukturnih objekata i dr.

6. Izvedeni pokazatelji poslovanja

Ekonomski pokazatelji poslovanja KJKP GRAS, kao i drugih javnih komunalnih preduzeća daju se u Tabeli 23. a indeksi 2020/2019. u Tabeli 24. Nivo izvedenih pokazatelja u odnosu na prosjek svih javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 23.

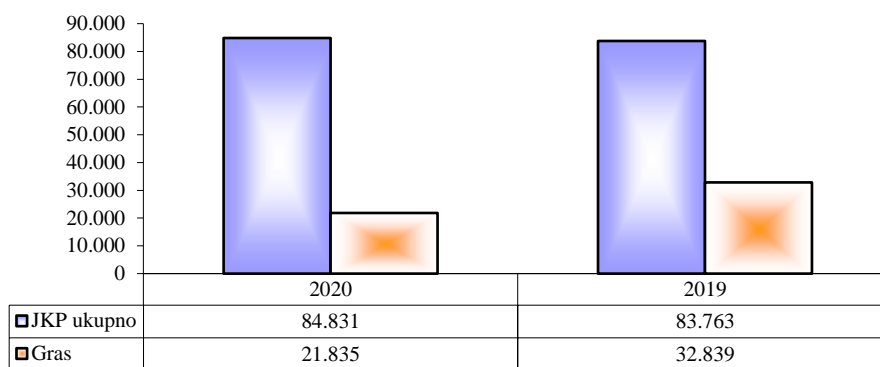
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP –na osnovu dobiti i neto dobiti

R. br	KJKP i JKP	na dan	prihod po zaposlenom u KM	rashod po zaposlenom u KM	dobit po zaposlenom u KM	neto dobit po zaposlenom u KM	gubitak po zaposlenom u KM	efikasnost poslovanja	rentabilnost poslovanja	rentabilnost kapitala	marža profita	koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2020.	57.135	73.099			15.965	0,782				2,86
		31.12.2019.	60.199	72.483			12.284	0,831				3,22
2.	Sarajevogas	31.12.2020.	339.972	336.426	3.546	3.546		1,011	0,032	0,016	0,010	3,10
		31.12.2019.	324.825	320.032	4.793	4.793		1,015	0,043	0,022	0,015	2,94
3.	Toplane	31.12.2020.	174.209	158.175	16.034	15.641		1,101	0,203	#DIV/0!	0,092	2,21
		31.12.2019.	169.461	157.445	12.017	9.814		1,076	0,161	#DIV/0!	0,071	2,28
4.	Rad	31.12.2020.	35.885	35.872	13	12		1,000	0,001	0,000	0,000	1,69
		31.12.2019.	35.167	35.106	61	27		1,002	0,003	0,002	0,002	1,61
5.	Park	31.12.2020.	35.296	37.510			2.214	0,941				2,44
		31.12.2019.	37.673	37.613	59	59		1,002	0,004	0,002	0,002	2,68
6.	Pokop	31.12.2020.	51.867	47.116	4.751	4.203		1,101	0,337	0,166	0,092	3,68
		31.12.2019.	49.555	48.615	940	736		1,019	0,076	0,037	0,019	4,00
7.	Tržnice i pijace	31.12.2020.	36.463	38.171			1.708	0,955				1,84
		31.12.2019.	43.275	40.973	2.302	2.067		1,056	0,111	0,009	0,053	2,08
8.	Vodostan	31.12.2020.	56.104	49.776	6.328	5.691		1,127	0,150	0,094	0,113	1,33
		31.12.2019.	61.484	53.056	8.428	7.500		1,159	0,188	0,119	0,137	1,37
9.	Komunalac	31.12.2020.	52.257	51.933	324	289		1,006	0,013	0,005	0,006	2,05
		31.12.2019.	53.702	53.456	246	205		1,005	0,012	0,004	0,005	2,64
10.	Trnovo	31.12.2020.	35.417	34.740	677	573		1,019	0,032	0,029	0,019	1,66
		31.12.2019.	39.154	32.234	6.920	6.200		1,215				1,77
Ukupno		31.12.2020.	84.831	86.875	2.403	2.316	4.447	0,976	0,070	0,009	0,028	2,48
		31.12.2019.	83.763	85.078	1.957	1.683	3.273	1,215	0,059	0,008	0,023	2,51
11.	GRAS	31.12.2020.	21.835	38.648			16.814	0,565				1,97
		31.12.2019.	32.839	48.281			15.442	0,680				3,02

Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP i JKP u 2020. godini

R. br.	KJKP i JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,67	0,84			3,59
2.	Sarajevogas	4,01	3,87	1,48	1,53	
3.	Toplane	2,05	1,82	6,67	6,75	
4.	Rad	0,42	0,41	0,01	0,01	
5.	Park	0,42	0,43			0,50
6.	Pokop	0,61	0,54	1,98	1,81	
7.	Tržnice i pijace	0,43	0,44			0,38
8.	Vodostan	0,66	0,57	2,63	2,46	
9.	Komunalac	0,62	0,60	0,13	0,12	
10.	Trnovo	0,42	0,40	0,28	0,25	
	Ukupno	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
11.	GRAS	0,26	0,44			3,78

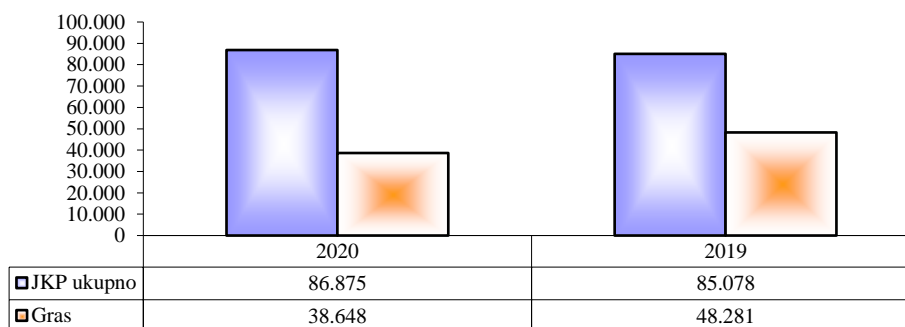
Graf 24. Prihod po zaposlenom KJKP GRAS

Prihod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 21.835 KM, što je smanjenje u odnosu na ostvarenje u 2019. godini za 33,5%.

Prosječan prihod po zaposlenom svih KJKP veći je od ostvarenog u KJKP GRAS za 3,9 puta.

Graf 25. Rashod po zaposlenom KJKP GRAS

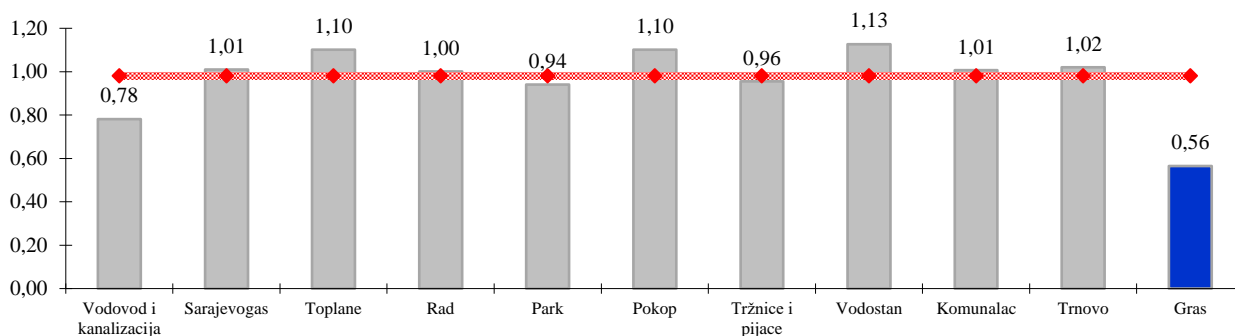

Rashod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 38.648 KM, što ukazuje na smanjenje u odnosu na 2019. godinu za 20,0%.

Istovremeno, prosječan rashod po zaposlenom kod svih KJKP veći je 2,2 puta od ostvarenog u KJKP GRAS.

U 2020. godini KJKP GRAS iskazao je gubitak u poslovanju, pa je ostvareni gubitak po zaposlenom 16.814 KM, što je više u odnosu na prethodnu godinu za 8,9%. Istovremeno je gubitak po zaposlenom Preduzeća veći 3,8 puta od prosječno ostvarenog u svim komunalnim preduzećima.

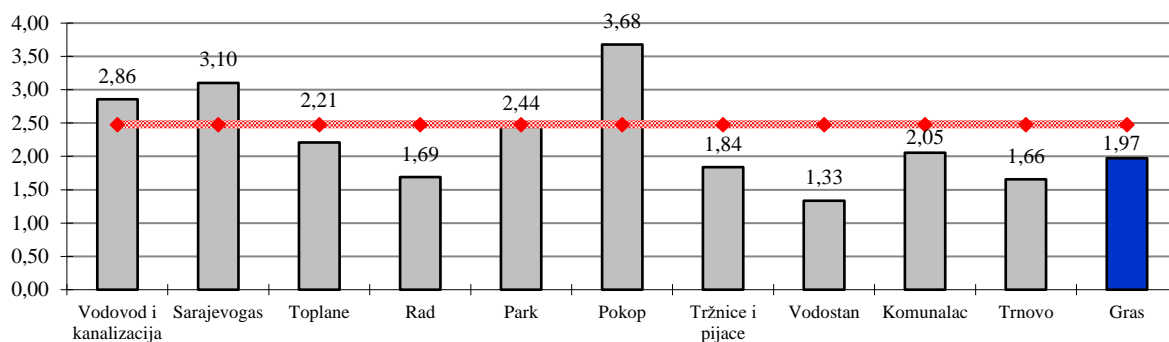
Graf 26. Efikasnost poslovanja preduzeća prosjek KJKP i JKP=0,98

Efikasnost poslovanja KJKP GRAS, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, na kraju 2020. godine iznosi 0,56 i manja je u odnosu na ostvarenu efikasnost prethodne godine kada je iznosila 0,68. Efikasnost poslovanja preduzeća je 42,1% manja od prosječno ostvarene efikasnosti ostalih javnih komunalnih preduzeća.

Ostale pokazatelje poslovanja (rentabilnost poslovanja, rentabilnost kapitala i maržu profita) nije moguće računati obzirom da KJKP GRAS nije ostvario dobit u poslovanju

Graf 27. Koeficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=2,48

Koeficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, iznosi 1,97 i blago je veći od prosjeka ostvarenog koeficijenta za neka od javnih komunalna preduzeća.

Rezime

KJKP GRAS u 2020. godini ostvarilo je ukupne prihode od 29.454.877 KM koji su manji od ostvarenih ukupnih prihoda u 2019. godini za 33,3%. Ukupni rashodi u 2020. godini iznose 52.136.634 KM i manji su za 19,7% u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2019. godine. Gubitak ostvaren na dan 31.12.2020. godine iznosi 22.681.757 KM i veći je za 9,3% u odnosu na 2019. godinu.

Na rezultate poslovanja imaju uticaja i prihodi i rashodi sporednih i pomoćnih djelatnosti. Ukupni prihodi ovih djelatnosti ostvareni u 2020. godini su 786.045 KM.

U 2020. godini, Budžetom Kantona Sarajevo realizovana sredstva iznose 34.095.220 KM i veća su za 13,2% u odnosu na 2019. godinu.

U toku 2020. godine ukupno zaposlenih na temelju sati rada bilo je 1.295 radnika. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 3,0%. Prosječna plaća svih komunalnih preduzeća veća je za 13,1% od prosječne plaće KJKP GRAS, a prosječna plaća Kantona Sarajevo veća je za 18,7% od prosječne plaće Preduzeća.

U strukturi zaposlenih kvalifikovani radnici (KV) čine više od polovine zaposlenih, odnosno 52,5%. Visoka stručna sprema učestvuje sa 5,7%, a visoko kvalifikovani radnici sa 7,7%. Prosječna plaća sa naknadama prema kvalifikacionoj strukturi je 920 KM. U KJKP-u GRAS isplata plaća je neredovna (bez uplate poreza i doprinosa), dok su ostala primanja radnika i penzionisanje radnika tekla po planiranoj dinamici.

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2020. godine iznose 327.769.755 KM što je manje za 0,4% u odnosu na 31.12.2019. U strukturi ukupnih poslovnih sredstava dominiraju ostala sredstva sa učešćem od 69,2%. U strukturi izvora dominiraju tekuće obaveze sa 86,4% ili 283.136.947 KM.

U 2020. godini ostvaren je prosječan prihod po zaposlenom od 21.835 KM, a prosječan rashod po zaposlenom iznosi 38.648 KM. Gubitak po zaposlenom iznosi 16.814 KM i veći je za 8,9% u odnosu na 2019. godinu. Preduzeće je ostvarilo gubitak, što znaci da je efikasnost poslovanja ispod 1.

U toku 2020. godine pređeno je 6,825 miliona km što je za 25,0% manje nego u 2019. godini. Vozni park broji 272 vozne jedinice što je jednak broj vozni jedinica kao u 2019. godini. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 23 godine.

ANEKS

KJKP GRAS

Adresa	Velika drveta 2
Telefon	293-333;293-101

POKAZATELJI POSLOVANJA

Prihodi (u KM)	29.454.877
Rashodi (u KM)	52.136.634
Dobit u poslovanju (u KM)	
Neto dobit (u KM)	
Gubitak (u KM)	22.681.757
Broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.295
Prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	958
Poslovna sredstva (u KM)	327.769.755
Tekuća sredstva (u KM)	14.933.562
Stalna sredstva (u KM)	312.836.193
Kapital (u KM)	

IZVEDENI POKAZATELJI

Prihodi po zaposlenom (u KM)	21.835
Rashodi po zaposlenom (u KM)	38.648
Dobit po zaposlenom (u KM)	
Neto dobit po zaposlenom (u KM)	
Gubitak po zaposlenom (u KM)	16.814
Efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,565
Rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
Rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
Rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
Rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
Marža profita (dobit/prihod)	
Marža profita (neto dobit/prihod)	
Koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,97

Javna komunalna preduzeća

(KJKP-a i JKP-a)

Broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA

Prihodi (u KM)	285.371.714
Rashodi (u KM)	292.248.304
Dobit u poslovanju (u KM)	8.082.624
Neto dobit (u KM)	7.791.814
Gubitak (u KM)	14.959.214
Broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.442
Prosječna plaća na temelju sati rada (u KM)	1.102
Poslovna sredstva (u KM)	1.291.766.672
Tekuća sredstva (u KM)	115.154.892
Stalna sredstva (u KM)	1.176.611.780
Kapital (u KM)	866.462.910

IZVEDENI POKAZATELJI

Prihodi po zaposlenom (u KM)	84.831
Rashodi po zaposlenom (u KM)	86.875
Dobit po zaposlenom (u KM)	2.403
Neto dobit po zaposlenom (u KM)	2.316
Gubitak po zaposlenom (u KM)	4.447
Efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,976
Rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,070
Rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,068
Rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,009
Rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,009
Marža profita (dobit/prihod)	0,028
Marža profita (neto dobit/prihod)	0,027
Koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,48

Spisak tabela

Tabela 1. Osnovni finansijski rezultati poslovanja KJKP i JKP u KM	5
Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM	7
Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %	8
Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda.....	11
Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP i JKP-nominalna struktura u KM	12
Tabela 6. Ukupni rashodi KJKP i JKP – struktura u %	12
Tabela 7. Struktura ostvarenog gubitka.....	14
Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a.....	15
Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM za 2020. godinu.....	15
Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u u KM za 2020. godinu.....	16
Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP i JKP –aktiva u KM.....	16
Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2019. i 31.12.2020.-struktura poslovnih sredstava u %	18
Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a –indeksi 2020/2019	18
Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a-izvori sredstava u KM	19
Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %	20
Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2020/2019.	20
Tabela 17. Zaposlenost i plaće KJKP i JKP	21
Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12. 2020.....	22
Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2020. u %	23
Tabela 20. Plaće po kvalifikacionoj strukturi u 2020.godini.....	23
Tabela 21. Plaće bez naknade i plaće sa naknadom (prosjeak) GRAS	24
Tabela 22. Učešće plaća i naknada u ukupnim rashodima JKP-a i KJKP-a GRAS	24
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP –na osnovu dobiti i neto dobiti.....	25
Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjeak KJKP i JKP u 2020. godini ..	25

Spisak grafova

Graf 1. Finansijski rezultati poslovanja KJKP GRAS	4
Graf 2. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2020 (u KM).....	5
Graf 3. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)	5
Graf 4. Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)	6
Graf 5. Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2020. (u KM)	6
Graf 6. Gubitak KJKP-a i JKP u 2020. (u KM)	6
Graf 7. Ukupni prihodi JKP – struktura u %	8
Graf 7. Struktura rashoda KJKP GRAS, u KM.....	9
Graf 8. Struktura rashoda KJKP GRAS, u %	9
Graf 9. Struktura troškova energije u %.....	10
Graf 10. Troškovi usluga KJKP GRAS, u KM	10
Graf 12. Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %.....	11
Graf 13. Sredstva budžeta po KJKP-a u 2020.....	15
Graf 15. Ukupna imovina KJKP u 2020. u (million)	17
Graf 16. Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2020.....	17
Graf 17. Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2020. (%).....	17
Graf.18. Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2020.	19
Graf 19. Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2020.....	20
Graf 20. Broj zaposlenih na temelju sati rada	21
Graf 21. Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2020	22
Graf 22. Indeks prosječnih plaća 2020/2019. u (%).....	22
Graf 23. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2020. u (%)	23
Graf 24. Prihod po zaposlenom KJKP GRAS.....	26
Graf 25. Rashod po zaposlenom KJKP GRAS	26
Graf 26. Efikasnost poslovanja preduzeća prosjeak KJKP i JKP=0,98	27
Graf 27. Koeficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=2,48	27

KORIŠTENI IZVORI

KJKP GRAS:

Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2020. godini

Bilans uspjeha preduzeća za 01.01- 31.12.2020. godine

Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2020. godine

Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2020. godinu)

Godišnji izvještaj o investicijama za 2020. godinu (Obrazac INV – 01)

Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2020. godinu

Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)

Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK.

Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.

Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu

Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo:

Informacija o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2019. godinu u Kantonu Sarajevu